

# Herschikking topp roducentes

Geen plaats meer voor koeien zonder tussenkalftijd in erelijst productietoppers



Ite Hamming

Hendri Zendman

De rangschikking van MPR-bedrijven in Nederland gaat vanaf dit jaar definitief veranderen. Ook voor de individuele koeien gaat het niet langer om het hoogste aantal kilo's vet en eiwit. Koeien met een korte tussenkalftijd en een sterke eiwitproductie zullen hoog eindigen.

Met ingang van september 2002 treft elke MPR-deelnemer een extra regel op het MPR-uitslagformulier aan: het rollend jaargemiddelde. Aan deze gemiddelde productie voor melk, vet en eiwit is het economisch jaarresultaat (EJR) toegevoegd. In het eerste septemnummer van Veeteelt in 2002 is het EJR uitvoerig belicht. Voor het EJR worden de factoren gebruikt die ook aan de berekening van de lactatiewaarde ten grondslag liggen (-0,06 euro x kg melk + 2,70 euro x kg vet + 5,85 euro x kg eiwit). Om een indruk te geven van het landelijk niveau en de spreiding van het EJR is in tabel 1 aangegeven waar ongeveer de grenzen liggen. Een bedrijf met een EJR van meer dan 2345 behoort tot de hoogste tien procent van de MPR-bedrijven. In de publicatielijst van NRS zal ook wor-

den vermeld hoeveel monsternames er het afgelopen jaar zijn geweest. Bij een frequentie van vier weken zijn dat er gemiddeld ongeveer twaalf. Verder zal aangegeven worden of er twee of drie keer per dag wordt gemolken, of er een melkrobot melkt en of het bedrijf al of niet zelf monstert. De gemiddelde productie per koe per bedrijf wordt gebaseerd op het aantal melkgevende en het aantal droge koeien. Voor de definitieve presentatie in september dit jaar moeten nog enkele details nader worden uitgewerkt. Daarbij wordt gedacht aan voorwaarden voor het minimale aantal proefmelkingen en koeien. Ook wordt nagegaan in hoeverre rekening wordt gehouden met onbedoeld gebruik van codes. Uitgangspunten zijn bijvoorbeeld dat koeien die opnieuw af zullen kal-

klasse	minimum EJR
top-10 procent	begint bij 2345
top-20 procent	begint bij 2240
top-30 procent	begint bij 2170
top-40 procent	begint bij 2100
top-50 procent	begint bij 2035
top-60 procent	begint bij 1965
top-70 procent	begint bij 1885
top-80 procent	begint bij 1785
top-90 procent	begint bij 1625

Tabel 1 – Verdeling economisch jaarresultaat in percentage van de MPR-bedrijven

ven worden drooggezet en alleen gaste koeien die geen melk meer produceren worden afgemest. Er zijn bedrijven waar een deel van de veestapel melk produceert en een ander deel vlees. Wanneer een melkkoe naar de andere tak van het bedrijf verhuist om te worden afgemest, valt ze buiten de MPR. Gemiddeld is dit aantal op MPR-bedrijven nu 1,4, maar er zijn ook bedrijven met een veel groter aantal. Het is de bedoeling dat ook informatie over het aantal koeien dat wordt afgemest (vleesproductie) wordt gepubliceerd.

Tabel 2 – Verandering in rangschikking van koeien als gevolg van de introductie van economisch jaarresultaat (EJR)

naam	kalfdatum		lactatieproductie							productie per dag				EJR in euro	rangorde			
	oud	dgn.	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet	kg eiwit	kg v.+e.	rang	LW	kalfdatum nieuw	tk	kg melk		gram vet	gram eiwit	oud	nieuw
A	22-8-'00	357	12.100	5,33	3,84	645	465	1110	965	148	3-10-'01	407	29,7	1585	1143	3352	1	1
B	3-9-'00	335	12.250	4,61	3,51	565	430	995	915	137	4-9-'01	366	33,5	1544	1175	3297	15	2
C	12-6-'01	340	12.990	4,35	3,73	565	485	1050	945	132	16-7-'02	399	32,6	1416	1216	3278	3	3
D	23-10-'00	521	19.975	4,13	3,63	825	725	1550	925	122	3-6-'02	588	34,0	1403	1233	3271	11	4
E	8-12-'00	297	12.430	4,10	3,34	510	415	925	925	124	22-11-'01	349	35,6	1461	1189	3199	13	5
F	28-11-'00	328	11.600	5,09	3,71	590	430	1020	955	120	24-12-'01	391	29,7	1509	1100	3185	2	6
G	10-10-'00	440	15.650	4,70	3,55	735	555	1290	945	122	22-2-'02	500	31,3	1470	1110	3133	5	7
H	21-12-'00	465	16.500	4,45	3,61	735	595	1330	920	147	30-5-'02	525	31,4	1400	1133	3111	14	8
I	14-11-'00	357	13.900	4,28	3,35	595	465	1060	935	133	6-1-'02	418	33,3	1423	1112	3047	6	9
J	11-7-'01	396	17.380	3,62	3,08	630	535	1165	930	121	29-10-'02	475	36,6	1326	1126	2910	10	10
K	6-7-'01	403	13.080	4,97	3,56	650	465	1115	930	123	24-10-'02	475	27,5	1368	979	2836	7	11
L	16-10-'00	575	16.700	5,27	3,47	880	580	1460	930	125	12-7-'02	634	26,3	1388	915	2746	8	12
M	25-4-'01	382	13.265	4,49	3,62	595	480	1075	925	150	10-11-'02	564	23,5	1055	851	2342	12	13
N	5-9-'00	456	13.790	5,62	3,70	775	510	1285	945	137	17-9-'02	742	18,6	1044	687	2088	4	14
O	5-10-'00	380	14.855	4,44	3,33	660	495	1155	930	127	5-12-'02	791	18,8	834	626	1747	9	15



Ook de erelijsten van koeien gaan veranderen. Evenals bij de bedrijven is ook hier aansluiting gezocht bij economie en duurzaamheid. Bij de VRV in België heeft men al meerdere jaren positieve ervaringen met de regel dat een koe na de afsluiting van een lactatie opnieuw een kalf moet hebben gebracht om mee te doen voor de erelijst. Die regel wordt vanaf nu voor de Nederlandse koeien overgenomen. Daarmee wordt naast productie aandacht gegeven aan vruchtbaarheid en duurzaamheid. Koeien zonder tussenkalftijd zullen dus niet meer vermeld worden in de landelijke publicaties.

De formule die wordt toegepast is dat de lactatieproductie wordt gedeeld door de tussenkalftijd. De gemiddelde dagproductie voor melk, vet en eiwit wordt vervolgens in een economisch dagresultaat vertaald, vervolgens wordt dit vermenigvuldigd met 365 om tot een EJR te komen.

## Individuele rangschikking

In tabel 2 is een voorbeeld gegeven van 15 koeien die volgens de huidige methode hoog op de erelijst staan, waarbij tevens een EJR is berekend op basis van de geproduceerde kilogrammen melk, vet en eiwit. Deze 15 koeien zijn op volgorde van EJR geplaatst. Uit deze gegevens is duidelijk af te lezen dat sommige topproducties zich in de top zullen handhaven, daar waar andere koeien flink lager uitkomen. De spreiding in EJR is namelijk veel groter dan die van de oude rangschikking op basis van maximaal 305 dagen.

Kijken we bijvoorbeeld naar koe B, dan zien we dat ze door een korte tussenkalftijd — ze stond maar 31 dagen droog — en een hoge eiwitproductie opschuift van plaats vijftien naar plaats twee.

Koe N zakt door de nieuwe rangschikking van plaats vier naar plaats veertien. De grootste oorzaak hiervan is dat ze 286 dagen (742 - 456) droogstond, wat haar dagproductie en daarmee haar jaarproductie sterk beïnvloedde.

Vanwege de eis dat een koe weer gekalft moet hebben om in de erelijst te worden opgenomen, zullen niet alle vaarzen of koeien die nu hoog op de lijst gerangschikt zijn, in de nieuwe lijst terugkomen. Een kleine inventarisatie van de koeien in de top op het hebben van een nieuwe kalfdatum wijst uit dat het juist in deze top maar om een beperkt aantal gaat waar de koe, zonder weer af te kalven, is afgevoerd.

Ing. I. Hamming, productspecialist NRS

Ing. H. Zendman, productspecialist MPR NRS